

عنوان مقاله:

نگاهی به سیر قصه های عامیانه در دوره صفویه با محوریت رموز حمزه

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ ادبیات، دوره 5، شماره 2 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسنده:

منیره احمد سلطانی - عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز

خلاصه مقاله:

زبان و ادب رسمی ایران با زبان فارسی دری، در دو رشته شعر و نثر وجود داشته است. این ادبیات، دو قشر یا طبقه عمده اجتماعی، یعنی باسوادان و عوام را همواره پوشش داده است. افزون بر ادبیات رسمی که به مخاطبان باسواد اختصاص داشت، ادبیات عامیانه نیز در حوزه شعر و نثر، مردم عادی و کوچه و بازار را مخاطب خویش قرار داده بود. به جهت عدم سواد و کتابت در میان مخاطبان ادبیات عامیانه، متاسفانه این آثار کمتر به صورت مکتوب درآمد؛ هرچند که در همه موضوعات فرهنگی آن زمان، وسعت معنائی داشت و نمونه های آن نیز به صورت تصنیف های دینی و نوحه ها و تصانیف مردمی و ملی کاربردی فراوان هم داشته است. وسعت ادبیات عامیانه به حدی بود که حتی برخی از شاهکارهای ادبی ما مثل شاهنامه فردوسی نیز در میان مردم عادی و معمولی، بسیار رواج داشت. در حوزه ادبیات منثور عامیانه نیز با توجه به اینکه این گونه آثار هنری بر مبنای تخیلات عامه پسند ساخته شده است، با درونمایه های غنی خود که بر گرفته از منش قهرمانان ملی و یا مذهبی است، روایت شده و یا دوباره باز سازی شده اند. این آثار اگر چه به مخاطبان عادی جامعه تعلق دارد، اما از ارزش هنری فراوانی برخوردار است. در این مقاله، روند قصه های عامیانه در دوره صفویه که نقطه اوج آن می باشد، با درونمایه های آن مورد ارزیابی و مذاقه قرار می گیرد و با توجه به اشتراک این درونمایه ها در اکثر این گونه آثار، با نمودار قرار دادن و بررسی یک داستان از این مجموعه تقریباً گسترده (حمزه نامه)، سعی می شود به گونه ای نقد و بررسی شود که باقی داستان ها را نیز بتواند مورد پوشش خود قرار دهد.

کلمات کلیدی:

ادب رسمی، ادب عامیانه، قصه، دوره صفویه، حمزه نامه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1289765>

